

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. I. Votum paupertatis, Euangelicæ perfectionis est fundamentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

TRACTATUS TERTIVS. DE VOTO PAUPER- TATIS.

CAPVT PRIMVM.

*Votum paupertatis, Euangelica perfectionis est fun-
damentum.*

Matth. 5. 3.

*In regul.
brennar in-
terrog. 205.*

*Vita Chri-
sti & mors
paupertatis
fuere
speculum.*

BEATI pauperes spiritu, quoni-
am ipsorum est regnum caelorum.
Ab his verbis egregiū illum ser-
monem in monte, nec non octo
illas beatitudines, Redemptor
noster Iesus Christus est exorsus. Tame-
si vero nonnulli Doctores & Patres de hu-
militate verba illa exponunt, alii tamen,
nec sine fundamento, de voluntaria pau-
peritate, ac praesertim de illa, quam nos
Religiosi profitemur, eadem intelligunt:
& hoc in sensu, qui etiam Sancti Basilii &
aliorum non paucorum Patrum est, ea
nos accipiemus. Et sanè, non exigua hu-
ius paupertatis spiritus laus & commen-
datio est, quod ab ea Saluator noster Iesus
illustrem illum sermonem sic auspiciatus,
eamque ut omnium beatitudinem pri-
mam & principem statuērit. Attamen
maior eius laus est, quod hanc ipse toto
vitae tempore opere & exemplo nos edo-
cuerit. Haec quippe prima fuit lectio, quam,
dum nasceretur, magnus ille magister de
cathedra illa praesepii nobis praelegit. Hoc
siquidem nos docet illud stibulum, hoc
panniculi illi viles, hoc quod sceno & ani-
malium halitu opus habuerit, ut tegeteretur
& calefieret. Haec item postrema eius le-
ctio fuit, quam quo profundius mentibus
nostris imprimeret, magis nobis commen-
daret, in aha illa cathedra erucis praelegit,
utpote totus nudus, & in tanta paupertate
moriens, ut etiam, quo iam defunctus
sepeliretur, ei collatitia necesse fuerit pe-

cunia sindonem, cui inuolueretur coeme-
re. Ecquānam maior haec esse daturque pau-
peritas possēt? Quale autem vitae principū
fuit & finis, talis fuit & reliqua illius series;
quia ne denarium quidem habuit, ad tri-
burum quod perebatur, soluendum, ut
nec domum, in quam post laborem se se
reciperet, & ubi Pascha cum discipulis suis
manducaret: quia omnia ei commodato
dari debebant. Vnde etiam de se ipse ait:
*Vulpes fouens habens, & volucres caeli ni-
dos: filius autem hominis non habet, ubi ca-
pus reclinet.* Quia scilicet mundi Redem-
ptor in perfectionis Euangelicae fundamē-
tum ponere paupertatem volebat (Si cui
perfellus esse, vado, vende qua habes, & da
pauperibus) hinc etiam exemplo ipse suo
ita confirmare, asserere, & constabile vo-
luit.

Atque hinc etiam videre est, quam
isthoc paupertatis fundamentum Eccle-
siae Christianae, iam inde ab eius exordio
& in itis, profunde impressum fuerit, sicut
in actis Apostolorum legimus; neque e-
nim tunc inter fideles locum habebant,
Meum aut Tuum; sed omnia illis erant
in communi. Qui enim domos aut ha-
reditates, aut alias quaslibet possessiones
habebant, eas diuendebant, & redactum
inde pretium ante Apostolorum pedes
ponebant, atque ex eo deinde vneuique prout
opus habebat viritum diuidebatur. Notat
hoc loco curiosè & solerter Hieronymus,
ideo fideles pretium ante pedes Apostolo-
rum

rum ponere solitos, ut ostenderent pecunias esse calcandas, contemnendas, & sub pedibus proterendas. Quin imo S. Cyprianus, Basilus, & idem Hieronymus, & alij docent, fideles passim tunc paupertatis votum facere consuevisse. Idque probant & colligunt e castigatione illa Ananiae & Sapphirae, qui quia pretij ex hereditate sua redacti partem absconderunt, & subitanea morte mendacium suum luerunt. E quo colligere est, voti reos ipsos fuisse; nisi enim votum violassent, tam graui supplicio digni non videbantur.

Hanc itaque doctrinam diuinam secuta Ecclesia, sancti item Patres, atque adeo omnes Religiosorum Ordinum fundatores votum paupertatis, & necessarium & firmissimum Religionis fundamentum ponunt. Vnde praesertim hanc doctrinam secutus Beatus Pater noster, de paupertate agere incipiens, sic loquitur: *Paupertas ut murus Religionis firmus, diligenda, & in sua puritate conseruanda est, quantum diuina gratia aspirante fieri potest.* Paupertas ergo Religionis cum murus est, tum fundamentum: plane aliter atque in mundo hoc aestimari solent, in quo maiora sunt, & statum fundamentum est opulenta & diuitiarum. Contra vero fit hic, nam status Religiosi, nec non altitudinis perfectionis fundamentum, est paupertas, quia, ut aedificium quod construere debemus, protus aliud est & discrepat ab aedificiis huius mundi, ita & fundamentum eius diuersum est.

Hoc nos etiam Christus Dominus per parabolas illas Evangelicas docere voluit, dicens: *Quis ex vobis volens turrim aedificare, non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum, ne postquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes incipiant illudere ei dicentes, Quia hic homo cepit aedificare, & non potuit consummare? Aut quis Rex iturus committere cum alio bellum aduersus alium Regem, non prius cogitat, si possit cum decem millibus occurrere ei, qui cum viginti millibus venit ad se? Alioquin adhuc illo longe agente, lega-*

tionem mittens rogat ea quae patui sunt. E quibus comparationibus concludit & infert: *Sic ergo omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus.* Significat ergo, sicut ad bellum gerendum numerosus exercitus, sicut ad aedificandum magna pecuniarum vis requiritur, ita ad aedificium & militiam spiritualem, ante omnia paupertatem, & omnium rerum mundanarum despoliationem desiderari. Hinc locum hunc declarans S. Augustinus, per turris huius Evangelicae constructionem, vitae Christianae perfectionem ait designari: sumptus vero & pecunias ad aedificationem eius requisitas, esse ut quis rebus omnibus terrenis renuntiet hoc enim si fecerit, liberior, & minus impeditus est ad Deo seruiendum, & a daemone, hostis sui, insidiis & insultu securior, eo quod minus habeat eorum per quae ipsum oppugnare & impetere valeat.

S. Hieronymus & S. Gregorius, hoc ipsum tractantes, in mundum venisse nos aiunt, ut cum daemone, qui protus nudus est, nec quidquam de hoc mundo possidet, pugnaremus: vnde necesse est, ut & ipsi nos ab omnibus rebus mundi denudemus, ut cum ipso confluere possimus. *Nam qui oneratus vestibus cum nudo luctatur, citius ad terram deiecitur, quia habet unde reneatur, & ab aduersario affligatur solo. Vis firmiter & viriliter cum diabolo dimicare? Vestimenta proice, ab omni re terrena te despolia, ne a daemone aliquid inueniente quod apprehendat, prostratus succumbas. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quaedam corporis indumenta? qui plura possidet, citius vincitur; quia plura habet, quibus daemone comprehensis, ipsum ad terram deiiciat.* Rogat Chrysostomus, quid causae sit, cur in primitiua Ecclesia tanta primorum Christianorum pietas esset & feruor, modernorum autem tantus tepor & remissio? Causam esse dicit, quod tunc cum diabolo pugnaturi, nudi in arenam descenderent, ab omnibus sese rebus, bonis & facultatibus denudando: modo autem procedunt, beneficiis, possessionibus, &

Turris Evangelica perfectionis est vita Christiana.

Apud Eusebium de morte Hieronymi Greg. Hom. 32.

Super illud Act. 2. Ep. appositae sunt in die illa. Cur primae Christianae fuerint seruida,

honoribus vestiti: hæc autem indumenta magno illis impedimento sunt, & obstaculo. Hanc igitur ob causam diuitis renuntiamus, & omnia quæ mundi sunt, à nobis abdicemus, ut ita liberi, expediti, deonustique melius cum demone decertare, & Christum sequi possint. *Deinde athleta fortius dimicat, nãator exiit ut flumem transiret, & non accideret sarcinulis bene curis.*

Quapropter primum, quod in Religione concepitur votum, est paupertas, quoniam ea omnium aliorum est fundamentum.

1. Tim. 6. 10. Paupertas est radix omnium virtutum.

Sicut enim Apostolus omnium malorum radicem esse ait cupiditatem, ita omnium bonorum & virtutum radix & fundamentum est paupertas. Unde S. Ambrosius, *Ut verum facultate instrumenta sunt omnium virtutum: quia cui pecunia suppetit, is modos & vias inuenit, ut quæcumque vitia & peccata mentis conceptit, opere ipso ea exequatur.* *si charum abnegatio propter Christum, generatrix est, nutritrixque omnium virtutum.* *si enim si idere erit, si peccatorum singulas disinteramus. De humilitate quidem ait S. Gregorius: Paupertas bonis mentibus solet esse custodia, conseruatioque humilitatis. Castitatis autem conseruanda, quam inefficax medium paupertas, & cum in vidu, tum uoluntate steritas sit, in aperto est, ac nemini non notissimum. Id ipsum quicquid de abstinentia & temperantia dicendum. Pari modo de virtutibus reliquis disputare possemus.*

Familia- tis fons. Lib. 21. c. 12. Moral. lib. 26. c. 24. Castitatis custos.

Hinc non immerito sancti Petrus paupertatem vocant virtutum curatorem modo quidem custodem & si agendam modo matrem. Postremo hoc nomine eam in Constitutionibus vitauit B. P. Noster, *Delegant, inquit, omnes paupertatem se matrem.* Ipsa namque, ceu bona & vera mater, virtutes cæteras in animabus nostris progignit, nutrit & conseruat: ipsa quoque est, quæ disciplinam Religiosam in flore & vigore conseruat. Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

Mater virtutum est S. Ignatio. p. 3. Constit. c. 1. §. 25. Summarij. Conseruatricis disciplina Religiosa.

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Quapropter primum, quod in Religione concepitur votum, est paupertas, quoniam ea omnium aliorum est fundamentum.

CAPITULUM II

De incomparabili premio, quo pauperes spiritum Deo Opt.

Max. donatur.

Adolecens ille Euangelicus, ad perfectionem aspirans, itaque exacta mandatorum legis obseruatio, satis contentus, postquam à Christo audiuisset, perfectus esse vellet, videret in iericho quæposi-

si, si quis eum sequi, etiam pauperes elargiretur, contentus tunc deo abiit, eo quod amplas facultates haberet, si perditæ erga eum deo affis, ceterum, ac propterea animus illi iactabat ad easdem desiderandas deesse: defecit enim videlicet sumptus, ad illam perfectionis Euangelicæ rursus, ad id eandem necessarium. Ne inquit id ipsum, etiam nobis contingat, sed animus & vires, ad omnia quæ in mundo sunt deserenda, omniaque generosa mente proculecanda, suppetantia, utator noster Christus ingens illud præmium quod propterea consecuturi sumus, ob oculos nobis ponit. *Beatus inquit, pauperes spiritum, quoniam ipsarum est regnum celorum.* *Vide, num & qualis & æquivalens ierura sit commutatio, si omnia, quæ in terra sunt, pro regni celestis comparatione tradantur: & num prudens fuerit, sit mercator ille, qui omnia sua abdidit, & impendit ad thesaurum hunc, comparandum? Acute imprimis notat S. Bernardus, Christum de hac beatitudine non esse locum, *aduentum.**

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Unde etiam videmus, Religiones quæ à primæua sua paupertate descuerunt, à Religionis integritate descisse, & esse ceu filios matri dissimiles & degeneres. Quamobrem erga sanctam

hanc paupertatem, velut erga matrem carissimam afficiamur, idque non qualicumque & vulgari quodam amore, sed intenso, tenero & essentiali, & appreciativo. Unde etiam B. Franciscus paupertatem, dominam suam appellare non dubitauit, itaque in Regula Monialium S. Clare sic loquitur: *Obligamur ad dominam nostram sanctissimam paupertatem.* *id est sui motibus meo, & in bono officio, & sui dignitate.*

Dominus suam vitam pro nobis & salutem mundi dedit. S. Franciscus in vita S. Francisci cap. 7.

1. Tim. 6. 10. Paupertas est radix omnium virtutum.

Matth. 19.

Matth. 19.

Matth. 19.

Matth. 19.

Serm. 4. de aduentu.

curum,